Harf bilgisi

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Ses ve harf

Konuşurken çıkardığımız sesleri yazıda gösteren işaretlere **harf** denir. Harflerin belli bir sırayla dizilmesi **alfabeyi (abeceyi)** oluşturur.
Türk alfabesinde **29 harf** vardır.

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

Harfleri sayarken

Bir sözcükteki bütün harfleri sırayla sayarız. Aynı harf tekrar ederse her birini ayrı sayarız.
kalem: k-a-l-e-m → 5 harf.
kelebek: k-e-l-e-b-e-k → 7 harf.

Önceki ve sonraki harf

D harfinden önce **Ç**, sonra **E** gelir.
I harfinden önce **H**, sonra **İ** gelir.
O harfinden önce **N**, sonra **Ö** gelir.
Alfabenin ilk harfi A, son harfi Z'dir.

Harflerden sözcük oluşturalım

Karışık harfleri anlamlı bir sözcük olacak şekilde düzenleriz:
k, l, m, e, a → kalem. Verilen her harfi belirtilen sayıda kullanırız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Ünlü ve ünsüz harfler

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Ünlü (sesli) harfler

Tek başına söylenebilen ve hece oluşturabilen harfler **ünlü**dür.
Alfabemizde **8 ünlü** vardır: **a, e, ı, i, o, ö, u, ü**.

a	e	ı	i	o	ö	u	ü

Ünsüz (sessiz) harfler

Tek başına hece oluşturamayan harfler **ünsüz**dür. Alfabemizde **21 ünsüz** vardır:
b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z.
Türkçe sözcüklerin başında ğ bulunmaz.

Kalın ve ince ünlüler

Kalın ünlüler: a, ı, o, u
İnce ünlüler: e, i, ö, ü
“çanta”daki a’lar kalın; “silgi”deki i’ler ince ünlüdür.

Sözcük	Ünlüler	Ünsüzler
kalem	a, e	k, l, m
televizyon	e, e, i, o	t, l, v, z, y, n
uçurtma	u, u, a	ç, r, t, m

Kontrol: kalem → 2 ünlü + 3 ünsüz = 5 harf.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Alfabetik (abecesel) sıra

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Sözlük sırasını nasıl buluruz?

1. Sözcüklerin **ilk harflerini** karşılaştırırız.
2. İlk harfler aynıysa ikinci harflere bakarız.
3. Onlar da aynıysa ilk farklı harfe kadar ilerleriz.

Alfabede önce gelen harfin bulunduğu sözcük önce yazılır.

İlk harfleri farklıysa

çanta - defter - silgi
Ç, D'den; D, S'den önce gelir.
Meyvelerin sırası: **armut - çilek - elma - muz - üzüm**.

İlk harfleri aynıysa

kaleci - kalem - kitap
İlk harflerin hepsi k. İkinci harfte a, i'den önce gelir. "kaleci" ve "kalem"de ilk dört harf aynı; beşinci harfte **c, m'den önce** gelir.

Biri diğerinin başlangıcıysa

il - ilçe ve **kalem - kalemlik**
Ortak harfler tamamen aynı olduğunda önce kısa sözcük yazılır.
koltuk - konser - köfte: l, n'den önce gelir; o da ö'den önce gelir.

Alfabedeki farklı harflere dikkat

C ve Ç; G ve Ğ; I ve İ; O ve Ö; S ve Ş; U ve Ü farklı harflerdir.
Örnek: **sal - şal**, **oda - ödül**.
Sözlükte sıralama yaparken bu harfleri birbirinin yerine kullanmayız.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Hece bilgisi ve hece sayısı

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Hece nedir?

Ağzımızın bir hareketiyle çıkan ses ya da ses topluluğuna **hece** denir. Türkçede her hecede **bir ünlü** bulunur.
Bir ünlü tek başına hece olabilir: **a, e, o**.

Hece uzunluğu	Örnek hece	Sözcükte örnek
1 harf	a, e	a-na
2 harf	al, ye	al
3 harf	gel, alt	gel
4 harf	kart, sert	kart

Harf sayısı ile hece sayısı farklıdır

kart: 4 harf, 1 ünlü, 1 hece.
kalem: 5 harf, 2 ünlü, 2 hece.
Bir sözcüğün **ünlü sayısı, hece sayısına eşittir**.

Sözcük	Heceleniş	Hece sayısı
kitap	ki-tap	2
Türkiye	Tür-ki-ye	3
bilgisayar	bil-gi-sa-yar	4

Cümlede: Bu (1) + be-nim (2) + ka-le-mim (3) = **6 hece**.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Sözcükleri hecelerine ayıralım

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Doğru heceleme

Sözcüğü yavaşça söyleyip her hecede bir ünlü bulunmasına dikkat ederiz.
İki ünlü arasındaki tek ünsüz, sonraki heceye geçer: **ka-lem**.
İki ünsüz yan yanaysa genellikle biri önceki, diğeri sonraki hecede kalır: **kitaplık → ki-tap-lık**.

Sözcük	Heceleniş	Hece sayısı
okul	o-kul	2
kelebek	ke-le-bek	3
tiyatro	ti-yat-ro	3
anlayış	an-la-yış	3

Birleşik sözcükler

Birleşik sözcükler iki ya da daha fazla sözcüğün birleşmesiyle oluşur. Hecelerken birleşen sözcükleri ayrı ayrı düşünmeyiz; **yeni sözcüğü bir bütün olarak** heceleriz.
ilk + okul → ilkokul → il-ko-kul

Birleşik sözcük	Heceleniş	Hece sayısı
huzurevi	hu-zu-re-vi	4
hanımeli	ha-nı-me-li	4
denizaltı	de-ni-zal-tı	4
başöğretmen	ba-şöğ-ret-men	4

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

Satır sonuna sığmayan sözcükler

Konu anlatımı • Açıklamalı örnekler

Hece sınırından böl

Satıra sığmayan sözcükler **hece sınırından** bölünür. Satır sonuna **kısa çizgi (-)** konur; kalan bölüm alt satıra yazılır.
kalem → ka- / lem • kitaplık → kitap- / lık

Tek harfi yalnız bırakma

Satır sonunda veya yeni satırın başında tek harf bırakılmaz.
“araba” a-ra-ba diye hecelenir; ancak satır sonunda **a- / raba** biçiminde bölünmez.
Uygun bölme: **ara- / ba**.

Birleşik sözcüğün hecesine bak

“ilkokul” **il-ko-kul** diye hecelenir.
Satır sonundaki uygun bölmeler: **il- / kokul** veya **ilko- / kul**.
ilk- / okul biçiminde bölünmez.

Kesme işareti satır sonundaysa

Özel adlara ve kısaltmalara gelen ekleri ayıran kesme işareti satır sonunda kalırsa ayrıca kısa çizgi konmaz.
Ankara’ / ya • TL’ / ye
“Ankara’- / ya” yazımı yanlıştır.

Son kontrol

- Bölme noktası hece sınırı mı?
- Tek harf yalnız kaldı mı?
- Kısa çizgi doğru yerde mi?
- Kesme işaretinden sonra gereksiz kısa çizgi var mı?

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026